

การบนบาน และการแก้บนตาพรานบุญกรณีศึกษาวัดยางใหญ่ หมู่ที่ 6 ตำบลท่าซิ่น อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช*

THE PLEDGE AND THE OFFERING REPAYS TA PHRAN BUN : A CASE STUDY OF WAT YANG YAI, MOO 6, THA KHUEN SUB-DISTRICT, THA SALA DISTRICT, NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE THAILAND

สุนิสา ช่วยแก้ว¹, จิตติมา ดำรงวัฒนะ^{1*}, เดโช ข่าน้ำแก้ว¹, พงศ์ประสิทธิ์ อ่อนจันทร์¹, สุรินทร์ ทองทศ¹,
ศักรพงศ์ สกุนเมธากาจน์², นรากร ทองแท้²

Sunisa Chuaykaew¹, Jittima Damrongwattana^{1*}, Daycho Khaenumkaew¹, Pongprasit Onchun¹, Surin Thongthod¹,
Sakraphong Sakunmethakan², Narakorn Thongthae²

¹มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ประเทศไทย

¹Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand

²มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช ประเทศไทย

²Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Nakhon Si Thammarat Campus, Thailand

*Corresponding author E-mail: jittima_dam@nstru.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการบนบาน และการแก้บนตาพรานบุญวัดยางใหญ่ เพื่อศึกษาผลลัพธ์ด้านสังคม เศรษฐกิจ คุณภาพชีวิต ของชุมชนวัดยางใหญ่ ตำบลท่าซิ่น อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า การบนบานกับตาพรานบุญจะได้รับผลตามที่ได้นบนบานไว้ ทำให้ชีวิตการทำงานเจริญก้าวหน้า วัตถุประสงค์ของการบนบาน พบว่า มีการบนบานให้ตาพรานบุญช่วยให้หายป่วย บนบานเกี่ยวกับโชคลาภเงินทอง ขอให้ท่านช่วยเหลือเรื่องการเงิน การแก้บนความเชื่อเกี่ยวกับการแก้บนเมื่อได้สมหวังตามที่ได้นบนบานไว้แล้ว จะต้องแก้บน เพื่อไม่ให้มีอะไรติดค้างต่อกัน วัตถุประสงค์ของการแก้บน เพื่อให้เราทำตามคำบนบานที่ได้ให้ไว้ เมื่อเราสมหวังดังปรารถนาแล้วจึงถวายเครื่องแก้บน โดยการนำเครื่องแก้บนที่มีพวงมาลัย รูป 9 ดอก เทียน 1 เล่ม หมากพลู ยาสูบ 1 ชุด เหล้าขาว และผ้าขาวม้า รวมถึงของแก้บนที่ได้กล่าวว่าถวายให้แก่ตาพรานบุญ จุดธูปเทียน กล่าวคำบูชาตามด้วยคำถวายของแก้บนแก่ตาพรานบุญ ผลลัพธ์ด้านสังคม เศรษฐกิจ คุณภาพชีวิต ของชุมชนวัดยางใหญ่ ด้านสังคม ทำให้เราได้เข้าร่วมสังคมในวัด มีการทำบุญตามประเพณี ได้มานั่งพูดคุยกันมาเล่าถึงความสำเร็จผลที่ได้รับจากตาพรานบุญ ด้านเศรษฐกิจ ตาพรานบุญทำให้ผู้คนเข้ามากราบไหว้ขอพรทำให้เศรษฐกิจภายในชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียงดีขึ้น ด้านคุณภาพชีวิต จากการบนบานตาพรานบุญ ทำให้ได้รับความสมหวัง ทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น มีความสบายใจ ราบรื่น สุขภาพแข็งแรง แคล้วคลาดปลอดภัย

คำสำคัญ: การบนบาน, การแก้บน, ตาพรานบุญ, วัดยางใหญ่

Abstract

This thesis aims to study the practice of making vows and fulfilling vows to Ta Phran Boon at Wat Yang Yai, and to examine the social, economic, and quality of life outcomes for the community of Wat Yang Yai, Tha Khuen Subdistrict, Tha Sala District, Nakhon Si Thammarat Province. The study found that making vows to Ta Phran Boon results in the fulfillment of the vows, leading to career advancement. The purposes of making vows include seeking healing from

illness, praying for good fortune and wealth, and requesting assistance with work. The belief in fulfilling vows is that once the vow is fulfilled, the vow must be fulfilled to avoid any outstanding obligations. The purpose of fulfilling the vow is to honor the vow after the wish has been granted. This involves offering gifts including a garland, nine incense sticks, one candle, betel nut and leaves, a set of tobacco, white liquor, and a white cloth, along with other items promised to Ta Phran Boon. The incense and candles are lit, followed by a prayer and the offering of the gifts to Ta Phran Boon. The social outcomes include community participation in the temple and the practice of making merit according to tradition. We sat down to talk and share about the successes and benefits received from Ta Phran Boon. Economically, Ta Phran Boon has brought people to worship and ask for blessings, improving the economy within the community and surrounding areas. In terms of quality of life, making vows to Ta Phran Boon has led to fulfillment of wishes, resulting in a better quality of life, peace of mind, smooth sailing, good health, and protection from harm.

Keywords: Making Vows, Fulfilling Vows, Ta Phran Boon, Wat Yang Yai

บทนำ

ความเชื่อของมนุษย์ทุกชนชาติ เชื่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ หรือสิ่งที่มีอิทธิพลเหนือมนุษย์ดลบันดาลให้เป็นไป บังเกิดเป็นคุณ และโทษได้ มนุษย์จึงมีความกลัว และความเชื่อว่าไม่สามารถควบคุมได้สิ่งที่มนุษย์กระทำ คือ การเอาอกเอาใจสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่มีอิทธิพลเหนือมนุษย์เหล่านั้นด้วยการเซ่นไหว้ บวงสรวง หรืออื่น ๆ และมนุษย์ ต้องการสิ่งใด เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ เพื่อเกิดความเจริญก้าวหน้าจึงบนบานขอให้สิ่งนั้น ๆ (ตัวน ลี เสง และ บุญยิ่ง ไร่สุขสิริ, 2543) ความเชื่อในสังคมไทยมีอยู่ในทุกพื้นที่ ทุกระดับ ตั้งแต่ในชีวิตประจำวัน ที่บ้าน ที่โรงเรียน มีเรื่องของความเชื่อ การบนบานศาลกล่าวเข้ามา ถ้าจะปฏิเสธความเชื่อในสังคมไทยจะให้ยึดหลักเหตุผลอย่างเดียว ต้องใช้เวลา แม้แต่ในระดับสถาบันการศึกษาที่สอนให้เกิดการตั้งคำถาม และพยายามหาคำอธิบายในเชิงเหตุผล หรือใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการอธิบาย แต่หลายต่อหลายครั้งพิธีกรรมในสถาบันการศึกษาก็ยังยึดโยงเกี่ยวกับ ระบบความเชื่อมีการบนบานศาลกล่าว ต้องย้อนกลับไปว่าระบบการศึกษาที่เราสั่งสมกันมาได้ทำลายความไม่รู้ ออกไปบ้างหรือไม่ หรือยิ่งตอกย้ำและสร้างความไม่รู้ให้สืบทอดกันมา (ปฐรินทร์ นาคสิงห์, 2560)

เมื่อประสบความสำเร็จจากการบนบานแล้ว จึงต้องแก้บนตามที่อธิษฐานขอสิ่งศักดิ์สิทธิ์ไว้ การแก้บน จึงเป็นคติความเชื่ออย่างหนึ่งของมนุษย์ทุกชนชาติ ที่ล้วนมีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ตนนับถือและศรัทธาเป็นอย่างยิ่ง หากได้ผลสำเร็จตามปรารถนาแล้ว จะกระทำบางอย่างหรือนำสิ่งของบางอย่างมา (ถวาย) ให้เป็นการตอบแทนด้วยการขอบคุณที่ได้อำนวยพรให้ได้สิ่งที่สมหวังตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาที่สอนให้พุทธศาสนิกชนเชื่อในเรื่อง ของกรรม คือ กระทำเช่นไร ก็จะได้รับผลนั้นตามที่ตนเองเป็นผู้กระทำไว้ตอบแทน (คณะ บิเญว, 2565) คนที่บนแล้วไม่แก้บน ในเทวดา หรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เหมือนกับกรณีที่เรากล่าวคำสัญญา หรือคำสาบานว่าจะทำสิ่งใด เราก็จะต้องทำให้ได้ แต่หากว่าเราละเลย หรือหลงลืมไปก็อาจจะทำให้มีลางมาบอกเหตุกับเรา เป็นการกระตุ้น ความทรงจำว่าเราติดค้างอะไรกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์อยู่หรือไม่ ถึงจะลืมก็ตาม บางทีเป็นการพูดลอย ๆ ลม ๆ แล้ง ๆ แต่ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ท่านย่อมรู้ตลอดเวลา สิ่งนั้นจะมาเตือน ดังนั้น รับผิดชอบ รับผิดชอบต่อสิ่งที่ตนได้สมหวังแล้วแต่แก้บนหรือยัง ก่อนที่ลาง บอกเหตุนั้นจะกลายเป็นลางร้าย หากรอไปถึงเวลานั้นมันจะสายเกินไป (ธ.ธรรมรักษ์ และอมตะ เทพรักษา, 2565)

ในปัจจุบันความเชื่อและความศรัทธาในสิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติ ยังมีผู้คนจำนวนหนึ่งมีความต้องการใน สิ่งศักดิ์สิทธิ์คอยช่วยเหลืออยู่เสมอ เพราะเชื่อมั่นว่าสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายที่ตนเชื่อมั่นและศรัทธา มีพลังอำนาจ พิเศษสามารถดลบันดาลให้สำเร็จได้ดัง เช่น เรื่องการแก้บน ที่ทุกวันนี้ก็ยังดำเนินควบคู่กันไปตามวิถีชีวิตของผู้คน ทั่วไปโดยเฉพาะสังคมไทยแม้ว่าบางคนที่ยังไม่มีความเชื่อในเรื่องเหล่านี้ เพราะเชื่อว่าเป็นสิ่งที่ไร้เหตุผลไม่สามารถ

พิสูจน์ได้ แต่ในทางตรงข้ามหากเป็นคนที่เชื่อแล้วกลับคิดว่ายังเป็นสิ่งเดียวที่ยังสามารถพึ่งทางจิตใจได้ ในยามที่หมดหวังไม่มีกำลังในการแก้ไขปัญหา (กมลพรรณ บุญสุทธิ์, 2552) ดังนั้นการบนบานศาลกล่าวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และการแก้บนอาจเป็นหนทางหนึ่งที่เป็นทางออกให้พวกเขาได้ วัดยางใหญ่ (ตาพรานบุญ) ตำบลท่าขึ้น อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช ตาพรานบุญหรือที่เราเคยได้ยินในชื่อหน้ากากพรานบุญกันมาบ้างแล้ว นั่นเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมืองได้มาช้านานตั้งแต่ยุคบรรพชนในอดีต โดยเฉพาะชาวนครศรีธรรมราช ปัจจุบันได้มีผู้คนได้ไปบนบานศาลกล่าวตาพรานบุญ วัดยางใหญ่ ในเรื่องของเงินทอง โชคชะตาและเมตตามหานิยมกันอย่างมากมาย เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่บรรพบุรุษได้นับถือสืบต่อกันมาจากเชื้อสายของคนที่นับถือมนราห์ ซึ่งคนส่วนใหญ่มักจะไปไหว้ขอเรื่องของการงาน โชคลาภ รวมไปถึงการมีเมตตามหานิยม และหาค้าขายก็เจริญรุ่งเรืองมากขึ้น มีเสน่ห์เมตตามหานิยมคนรักเอ็นดู รูปเหมือน พรานบุญ หรือตาพรานบุญ วัดยางใหญ่ ได้สร้างขึ้นเมื่อ ปีพุทธศักราช 2555 โดย ดำริ นิमित ของ พระครูวินัยธรณัฐฐานันต์ สิทธิญาโณ (พระปลัดชาญฤทธิ์ในขณะนั้น)

“ท่านสตางค์” เจ้าอาวาส ให้ช่างเต่า (ชาวลาว) ซึ่งเป็นช่างก่อสร้างอุโบสถ ทำการปั้นรูปเหมือน องค์ปฐมบรมครูตาพรานบุญขึ้น โดยอาศัยนิมิตแรงอธิษฐานของเจ้าอาวาสและช่างผู้ปั้น จากนั้นได้ทำพิธีขออนุญาตขึ้นรูปขึ้นร่าง เสกสร้างทำการปั้นให้เป็นตัวตน (เดิมมีเฉพาะหน้ากากพรานบุญ) โดยช่างได้ใช้เวลาประมาณหนึ่งเดือน จึงแล้วเสร็จสมบูรณ์ อัญเชิญดวงจิตเข้าประดิษฐานภายใน จากนั้นจึงเชิญไปประดิษฐานที่บริเวณ ศาลาอุทกนิมิต ข้างศาลาการเปรียญ มีผู้คนเริ่มบนบานศาลกล่าวแล้วได้สมตามความปรารถนา ต่อมา ภายหลังจากได้ย้ายไปอยู่ศาลาหอพระ ปีพุทธศักราช 2557 ได้มีพิธีฉลองสมโภช พร้อมจัดสร้างวัดถุ่มงคล รุ่นแรก และได้ย้ายอีกครั้งไปประดิษฐานที่ศาลา ริมสระน้ำโบราณหน้าวัด โดยได้ยกเป็นโรงไม้หกเสา หลังคามุงจาก ซึ่งผ้าเพดานฉากสี และได้มีผู้คนที่ได้รับรู้ประสบการณ์ จากประสบการณ์ตนเองบ้างคนกล่าวขานบ้าง มาสักการะบูชามากขึ้นจึงขยายศาลาออกสามด้าน และหลังจากนั้นก็ได้ขยายให้ใหญ่กว่าเดิมอีก เพื่อเป็นที่ประดิษฐานสิ่งสักการะบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ภายในวัด ปีพุทธศักราช 2563 ได้สร้างวิหารหลังใหญ่ ก่ออิฐถือปูน ปั้นรูปเหมือนองค์ใหญ่หน้าตัก 5 เมตร ประดิษฐานเป็นองค์ประธาน และจะได้อัญเชิญองค์ปฐมบรมครู ตาพรานบุญ เข้าไปประดิษฐานภายในวิหาร ดังเห็นปรากฏในปัจจุบัน มีการเคารพนับถือ บูชาสักการะ ทางจิตใจ ทั้งด้านความศักดิ์สิทธิ์ ประกอบพิธีกรรม ภาควิชาการการแสดง และความบันเทิง จนปัจจุบันได้มีคนได้รู้จักติดศัพท์ กว้างขวาง จากประสบการณ์ส่วนตัวบ้าง ผู้คนกล่าวขานบ้าง ได้ไปบนบานศาลกล่าว สำเร็จตามความปรารถนา สมกับคำว่า “ตาพรานบุญ หนูนทรัพย์ขอได้ไหว้รับ” ทั้งในเรื่องของหน้าที่การงาน การเงิน การศึกษาโชคลาภ วาสนา บารมี เกียรติยศ ชื่อเสียง แคล้วคลาดปลอดภัย และเมตตามหานิยม กันอย่างมากมาย จนเป็นที่รู้จักในวงกว้างอย่างทุกวันนี้ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งผู้คนส่วนใหญ่จะไปไหว้ขอ เรื่องของโชคลาภ เสริมดวงชะตา เสริมบารมี หนูนดวง รวมไปถึงการมีเสริมเมตตามหานิยม ธุรกิจ หน้าที่การงาน การเงิน หรือตามความปรารถนา

จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาเกี่ยวกับ การบนบาน และการแก้บนตาพรานบุญวัดยางใหญ่ อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช และเพื่อศึกษาผลลัพธ์ด้านสังคม เศรษฐกิจ คุณภาพชีวิต ของชุมชนวัดยางใหญ่ ตำบลท่าขึ้น อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบนบาน และการแก้บนตาพรานบุญวัดยางใหญ่ ตำบลท่าขึ้น อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาผลลัพธ์ด้านสังคม เศรษฐกิจ คุณภาพชีวิต ของชุมชนวัดยางใหญ่ ตำบลท่าขึ้น อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1.1 ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยววัดยางใหญ่ ประกอบด้วย นักท่องเที่ยวที่มาเพื่อนบ้าน และนักท่องเที่ยวที่มาแค้นตาพรานบุญ ณ วัดยางใหญ่ ตำบลท่าซิ่น อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 10 คน

1.2 ผู้ให้ข้อมูลรอง คือ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับวัดยางใหญ่ (ตาพรานบุญ) จำนวน 5 คน ประกอบด้วย นายบุญโชค แก้วแกม (นายกองค์การบริหารส่วนตำบล) นายศวีระ แก้วแกม (ผู้ใหญ่บ้าน) นางอริสรา สงค์ประเสริฐ (ปราชญ์ชาวบ้าน) นายสมปอง ละอองแก้ว (คณะกรรมการวัดยางใหญ่) นายไพรัช คงทวี (คณะกรรมการวัดยางใหญ่) และนางสาวสาวิตรี ฉิมเรือง (ผู้ประกอบการร้านจำหน่ายของแค้น)

2. เครื่องมือรวบรวมข้อมูล

2.1 การสัมภาษณ์แบบโครงสร้างเป็นสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์ โดยมีจุดมุ่งหมายในการสัมภาษณ์ คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการขนาน และการแค้นตาพรานบุญวัดยางใหญ่ และผลลัพธ์ด้านสังคม เศรษฐกิจ คุณภาพชีวิต ของชุมชนวัดยางใหญ่ ตำบลท่าซิ่น อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.2 การสังเกต การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม โดยผู้ทำวิจัยไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของการขนาน และการแค้นตาพรานบุญ แต่จะคอยเฝ้าดูอยู่ห่าง ๆ และจดบันทึกรายละเอียดของสิ่งที่ต้องการสังเกตโดยมีจุดมุ่งหมายการสังเกต คือ การขนาน และการแค้นตาพรานบุญวัดยางใหญ่ และผลลัพธ์ด้านสังคม เศรษฐกิจ คุณภาพชีวิต ของชุมชนวัดยางใหญ่ ตำบลท่าซิ่น อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การศึกษาเอกสาร แนวคิดและทฤษฎี ที่เกี่ยวกับการขนาน และการแค้นตาพรานบุญวัดยางใหญ่ และผลลัพธ์ด้านสังคม เศรษฐกิจ คุณภาพชีวิต ของชุมชนวัดยางใหญ่ ตำบลท่าซิ่น อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เช่น หนังสือ รายงานการวิจัย และระบบสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิด และแนวทางในการดำเนินการวิจัย

3.2 การสัมภาษณ์ ได้มาจากการที่ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ศึกษา ในการขอความอนุเคราะห์ทำแบบสัมภาษณ์ โดยเจาะกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับทุกภาคส่วน รวมไปถึงผู้ที่เข้ามาขนาน และแค้นตาพรานบุญวัดยางใหญ่ เพื่อที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลให้ได้ข้อมูลตามเป้าหมาย โดยมีการกำหนดประเด็นคำถามให้ตรงตามขอบข่าย เนื้อหาวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยได้มีสรุปตามประเด็นในแบบสอบถาม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้ เมื่อผู้วิจัยได้ข้อมูลทั้งจากเอกสาร และภาคสนามแล้ว จึงนำมาวิเคราะห์เนื้อหา โดยสรุปเป็นภาพรวม เพื่อเป็นแนวทางในการค้นหาข้อมูลครั้งต่อไป ในขณะที่เก็บรวบรวมข้อมูล หากพบว่ามีข้อมูลส่วนใดขาดหรือไม่ชัดเจน ก็ดำเนินการเก็บเพิ่มเติมต่อไปจนครบถ้วน เพื่อที่จะนำมาหาความสัมพันธ์ของข้อมูลจนปรากฏออกมาให้สามารถอธิบายข้อเท็จจริง เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามขอบเขตที่กำหนดไว้

ภาพที่ 1 ดอกไม้สำหรับไหว้ตาพรานบุญ

ภาพที่ 2 รูปเทียน

ภาพที่ 3 เครื่องเซ่นไหว้ตาพรานบุญ

ผลการวิจัย

การบนบาน และการแก้บนตาพรานบุญ วัดยางใหญ่ ตำบลท่าช้าง อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช

1. การบนบาน

1.1 ความเชื่อเกี่ยวกับการบนบาน พบว่า เชื่อว่าการบนบานกับตาพรานบุญแล้วจะได้รับผลตามที่ได้นบนบานไว้ ทำให้ชีวิต การทำงานเจริญก้าวหน้า การบนบานจะเกี่ยวข้องกับความสำเร็จของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่มีพลังอำนาจในการช่วยเหลือ โดยมีความศรัทธาและความเชื่อมั่นว่าเมื่อขอสิ่งใดแล้ว สิ่งศักดิ์สิทธิ์จะช่วยให้สิ่งที่ขอสมหวัง ผู้ที่ขอพรเชื่อว่าหากบนบานแล้วคำขอนั้นจะเป็นจริง

1.2 วัตถุประสงค์ของการบนบาน พบว่า มีการบนบานให้ตาพรานบุญช่วยให้หายป่วย บนบานเกี่ยวกับโชคลาภเงินทอง ให้ลูกหาย ลูกปลอดภัย ขอให้สอบติด ขอให้ท่านช่วยเหลือเรื่องการเงิน ให้นำหน้าที่การงานเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น บนบานเกี่ยวกับสุขภาพ ให้สุขภาพแข็งแรง ไม่มีโรคภัย ให้ได้สถานที่เรียนดี ๆ

ภาพที่ 4 แสดงผู้ที่มาบนบานตาพรานบุญ

1.3 เครื่องบนบาน พบว่าในการแก้บนตาพรานบุญนั้น เครื่องแก้บนนั้นแล้วแต่ใครจะบนไว้ว่าจะถวายสิ่งใดแก่ท่าน สำหรับเครื่องแก้บนหลักๆ ที่ใช้ในการแก้บนตาพรานจะมี พวงมาลัย รูป 9 ดอก เทียน 1 เล่ม หมากพลู ยาสูบ 1 ชุด เหล้าขาว และผ้าขาวม้า ส่วนของแก้บนที่ได้กล่าวไว้ส่วนใหญ่จะเป็นการจุดลูกประทัดถวาย โดยส่วนใหญ่จะมาแก้บนเมื่อสมหวังตามคำขอที่ได้บนบานไว้

1.4 พิธีกรรมในการบนบาน โดยการนำเครื่องบนบาน มีพวงมาลัย รูป 9 ดอก เทียน 1 เล่ม หมากพลู ยาสูบ 1 ชุด เหล้าขาว และผ้าขาวม้า จุดรูปเทียน แล้วก็กล่าวคำบูชา ซึ่งจะมีป้ายติดไว้ เราก็ก้าวตามนั้น ต่อด้วยสิ่งที่ต้องการบนบาน คำขอบนบาน อยาได้ ปรารถนาสิ่งใดกับบนบานเอาจับตาพราน

ภาพที่ 5 วางของถวายตาพรานบุญ

ภาพที่ 6 คาถาบูชาตาพรานบุญ

ภาพที่ 7 การบนบานต่อตาพรานบุญ

2. การแก้บน

2.1 ความเชื่อเกี่ยวกับการแก้บน พบว่า เมื่อได้สมหวังตามที่ได้บนบานไว้แล้ว ก็จะต้องแก้บน เพื่อไม่มีอะไรติดค้างต่อกัน การแก้บนเชื่อว่าทำให้เราทำตามคำพูดที่ได้ให้ไว้ หากเราไม่แก้บนก็จะติดเหมยรย ทำให้เราเจ็บไข้ได้ป่วย โดยไม่ทราบสาเหตุได้ การแก้บนช่วยให้เราสบายใจขึ้น เหมือนเราได้ตามสัญญา คำพูดที่ได้พูดเอาไว้

2.2 วัตถุประสงค์ของการแก้บน เพื่อให้เราทำตามคำบนบานที่ได้ให้ไว้ เมื่อเราสมหวังดังปรารถนา วัตถุประสงค์ก็เพื่อให้เกิดความสบายใจว่าได้ทำตามคำพูดที่ได้ให้ไว้ เช่น การถวายของ การปฏิบัติพิธีกรรม หรือ การกระทำการบางอย่าง หากพรที่ขอได้รับการตอบสนอง จึงต้องทำการแก้บนเพื่อตอบแทนคำสัญญานั้น การแก้บนแล้วทำให้เราสบายใจ ว่าได้ทำตามสัญญาที่ได้ให้ไว้

2.3 เครื่องแก้บน เครื่องแก้บนจะถวายให้ตามคำที่ได้บนไว้ว่าจะถวายอะไรให้ท่าน บางคนแก้บนด้วยการจุดประทัดถวาย การถวายเหล้าขาว ถวายผ้าขาวม้า หรือสิ่งของอื่นๆ ตามที่ได้กล่าวว่าในการบนบานเมื่อครั้งก่อน แต่ส่วนมากจะนิยมแก้บนด้วยการจุดประทัด เพื่อส่งให้ถึงตาพรานบุญด้วยเสียงดังกังวาน

ภาพที่ 8 ของแก้มันตาพรานบุญ

2.4 พิธีกรรมในการแก้มัน โดยการนำเครื่องบนบาน มีพวงมาลัย รูป 9 ดอก เทียน 1 เล่ม หมากพลู ยาสูบ 1 ชุด เหล้าขาว และผ้าขาวม้า รวมถึงของแก้มันที่ได้กล่าวว่ายถวายให้แก่ตาพรานบุญ แล้วจึงจุดธูปเทียน แล้วก็กล่าวคำบูชา ตามด้วยคำถวายของแก้มันแก่ตาพรานบุญ

3. ผลลัพธ์ด้านสังคม เศรษฐกิจ คุณภาพชีวิต ของชุมชนวัดยางใหญ่ ตำบลท่าช้าง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครศรีธรรมราช

3.1 ด้านสังคม ทำให้เราได้เข้าร่วมสังคมนิเวศ มีการทำบุญตามประเพณีด้วย นอกเหนือจากการมาบนบานขอพรแล้ว ได้ทำบุญตามประเพณี ประชาชนจะมารวมตัวกันที่วัดจำนวนมาก ยิ่งในช่วงเทศกาลแล้ว จะมีคนมาก ได้มานั่งพูดคุยกัน มาเล่าถึงความสำเร็จผลที่ได้รับจากตาพรานบุญ การบนบานศาลกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของการสืบทอดประเพณีและความเชื่อที่สืบทอดต่อ ๆ กันมาในท้องถิ่น โดยเฉพาะในภาคใต้ การบนบานต่อ "ตาพรานบุญ" ช่วยส่งเสริมให้คนรุ่นหลังรู้จักและรักษาวัฒนธรรมนี้ต่อไป ทำให้ประเพณีและความเชื่อของท้องถิ่นไม่สูญหายไป

3.2 ด้านเศรษฐกิจ การที่มีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ คือ ตาพรานบุญ ทำให้ผู้คนหลั่งไหลเข้ามากราบไหว้ขอพร ทำให้เศรษฐกิจภายในชุมชน และพื้นที่ใกล้เคียงดีขึ้น ชาวบ้านได้ขายของ ได้ขายสินค้า รอบๆ วัดก็มีการตั้งขายของ บูชา ชาวบ้านก็นำผลผลิตทางการเกษตรเข้ามาจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว รอบๆ มีการสร้างที่พักสำหรับนักท่องเที่ยว ผู้ที่มาบนบานแล้วทำให้รู้สึกสบายทำมาหากินได้คล่องตัวขึ้น

3.3 ด้านคุณภาพชีวิต จากการบนบานตาพรานบุญ ทำให้ได้รับความสมหวัง ทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น มีความสบายใจ ทำอะไรก็คล่อง ราบรื่น มีสุขภาพแข็งแรง แคล้วคลาดปลอดภัยการบนบานศาลกล่าวผูกพันกับการทำความดี เช่น การทำบุญ การปฏิบัติศีล หรือการเลิกนิสัยที่ไม่ดี การที่บุคคลมีความมุ่งมั่นในการทำสิ่งเหล่านี้ หลังจากได้รับพรแล้ว สามารถช่วยพัฒนาตนเองให้มีคุณธรรมและปฏิบัติตามหลักศีลธรรม จริยธรรม ซึ่งจะช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตในแง่ของการมีจิตใจที่บริสุทธิ์และประพฤติปฏิบัติที่ดี

อภิปรายผล

การบนบาน และการแก้มันตาพรานบุญ วัดยางใหญ่ ตำบลท่าช้าง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครศรีธรรมราช

1. การบนบาน

1.1 ความเชื่อเกี่ยวกับการบนบาน พบว่า เชื่อว่าการบนบานกับตาพรานบุญแล้วจะได้รับผลตามที่ได้นบนบานไว้ ทำให้ชีวิต การทำงานเจริญก้าวหน้า การบนบานจะเกี่ยวข้องกับเรื่องของการสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ที่มีพลังอำนาจในการช่วยเหลือ โดยมีความศรัทธาและความเชื่อมั่นว่าเมื่อขอสิ่งใดแล้ว สิ่งศักดิ์สิทธิ์จะช่วยให้สิ่งที่ขอสมหวัง ผู้ที่ขอพรเชื่อว่าหากบนบานแล้วคำขอนั้นจะเป็นจริง โดยวิธีการบนบานจะคล้ายกับการบนบานต่อสิ่ง

ศักดิ์สิทธิ์อื่น ๆ คือ การให้สัญญาว่าหากคำขอเป็นจริงจะทำการแก้บน เช่น การถวายสิ่งของ หรือทำบุญให้กับตาพรานบุญ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ พระครูสิริรัตนานุวัตร ได้ศึกษาเรื่อง อิทธิพลการบนบาน บวงสรวงในสังคมไทย กล่าวว่า พื้นฐานแนวคิดของการบนบานนั้น มีตำนานพัฒนาการมาจากวิถีชีวิตของชาวอินเดีย แต่โบราณกาล ที่มีความเชื่อพิธีบูชาญ ซึ่งใช้ชีวิตสัตว์เป็น ๆ ฆ่าเพื่อบูชาเทพเจ้า ต่างจากการบนบาน บวงสรวงที่ไม่ได้ใช้ชีวิตสัตว์เป็น ๆ เป็นลักษณะทำพิธีกรรม คือ การสังเคราะห์ เช่น เทวดาผี คือ ปฏิบัติ ตนที่ดีต่อเทวดาในฐานะมีส่วนสำคัญในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระพุทธเจ้า พิธีกรรมทางศาสนา เกือบทุกพิธีจะอัญเชิญเทวดาจากทุกสารทิศมาร่วมพิธีเพื่อรับรู้ รับฟังและขอให้ช่วยคุ้มครอง ให้โชคลาภแก่ ชีวิตทรัพย์สิน เช่นพิธีทำบุญโดยพระสงฆ์จะกล่าวบทสวดคาถา จะรูป และพิธีบวงสรวงก็เช่นเดียวกัน เน้นมาที่การบอกกล่าวต่อเทวดาและขอให้เทวดาเห็นชอบ มีกรณีตัวอย่างที่พิธีบนบานต่อเทวดาแล้ว ได้ผล นั่นคือ เศรษฐีสองสามีภรรยาแต่งงานแล้วไม่มีบุตร จึงทำพิธีขอบุตรกับเทวดาประจำต้นไทร ผล คือ ได้บุตรชาย นามว่า ธรรมบาลกุมาร ซึ่งเป็นคนฉลาดสามารถพูดภาษานกได้ รับทำตอบปัญหา 3 ราศี กับกบิลพรหมแล้วได้ชัยชนะ จึงมีอิทธิพลทำพิธีบนบาน บวงสรวงเพื่อขอบุตร หรือของโชคลาภอื่น ๆ ในลักษณะเดียวกันนี้ด้วย (พระครูสิริรัตนานุวัตร, 2558)

1.2 วัตถุประสงค์ของการบนบาน พบว่า มีการบนบานให้ตาพรานบุญช่วยให้หายป่วย บนบานเกี่ยวกับโชคลาภเงินทอง ให้ถูกหวย ถูกลอตเตอรี่ ขอให้สอบติด ขอให้ท่านช่วยเหลือเรื่องการทำงาน ให้หน้าที่การทำงานเจริญก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้น บนบานเกี่ยวกับสุขภาพ ให้สุขภาพแข็งแรง ไม่มีโรคภัย ให้ได้สถานที่เรียนดี ๆ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ตัวน ลี เริง และบุญยิ่ง ไร่สุขสิริ ศึกษาเรื่อง ความเป็นมาของวัดจันและศาลเจ้าจันในประเทศไทย กล่าวว่า เรื่องที่มนุษย์นิยมมาทำการบนบานศาลกล่าว เช่น การขอให้มีบุตร การขอให้หายเจ็บป่วย การขอให้แคล้วคลาดปลอดภัย การทำมาค้าขายดี และหน้าที่การทำงานมีความก้าวหน้า แม้กระทั่งเรื่องของการศึกษา การสอบเป็นต้น (ตัวน ลี เริง และบุญยิ่ง ไร่สุขสิริ, 2543)

1.3 เครื่องบนบาน พบว่าในการแก้บนตาพรานบุญนั้น เครื่องแก้บนนั้นแล้วแต่ใครจะบนไว้ว่าจะถวายสิ่งใดแก่ท่าน สำหรับเครื่องแก้บนหลัก ๆ ที่ใช้ในการแก้บนตาพรานจะมี พวงมาลัย รูป 9 ดอก เทียน 1 เล่ม หมากพลู ยาสูบ 1 ชุด เหล้าขาว และผ้าขาวม้า ส่วนของแก้บนที่ได้กล่าวไว้ส่วนใหญ่จะเป็นการจุดลูกประทัดถวาย โดยส่วนใหญ่จะมาแก้บนเมื่อสมหวังตามคำขอที่ได้บนบานไว้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ขวัญทิศา ผิวผาด และคณะ ศึกษาเรื่อง ความเชื่อ การบนบานและการใช้ของแก้บนผู้ที่มาแก้บนศาลเจ้าแม่หม่มสาว เกาะนมสาว ตำบลสามร้อยยอด อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กล่าวว่า การบนบานกับเจ้าแม่หม่มสาว ผู้บนบานต้องจุดรูป 16 ดอก เทียน 1 เล่ม สาเหตุที่ต้องจุดรูป 16 ดอก เนื่องจากเป็นประเพณีที่สืบทอดกันมา การบูชาพระใช้รูป 3 ดอก ในส่วนของการไหว้ศาลใช้รูป 9-16 ดอก ตามที่ได้สืบทอดกันมา (ขวัญทิศา ผิวผาด และคณะ, 2555)

1.4 พิธีกรรมในการบนบาน โดยการนำเครื่องบนบาน มีพวงมาลัย รูป 9 ดอก เทียน 1 เล่ม หมากพลู ยาสูบ 1 ชุด เหล้าขาว และผ้าขาวม้า จุดรูปเทียน แล้วก็กล่าวคำบูชา ซึ่งจะมีป้ายติดไว้ เราก็ก้าวตามนั้น ต่อด้วยสิ่งที่ต้องการบนบาน คำขอบนบาน อยาได้ บรรณาสั่งใดก็บนบานเข้ากับตาพราน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ธ.ธรรมรักษ์ และอมตะ เทพรักษา เรื่อง สูดยอดเคล็ดศักดิ์สิทธิ์ ขอพรเป็น ได้ทุกอย่าง กล่าวว่า การบนบาน ตั้งจิตให้สงบนิ่ง แล้วก็จุดธูปจำนวนดอกตามสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่เราบนบาน จากนั้นสวดมนต์ อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ะคะวะ พุทัง ะคะวันตัง อภิวาเทมิ (กราบ) สวากขาโต ะคะวะตา อัมโม อัมมังนะมัสสามิ (กราบ) สุปะฏิปันโน ะคะวะโต สาวะกะสังโฆ สังฆัง นะมามิ (กราบ) นะโม ตัสสะ ะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทโธสสะ (3 จบ) โอม นะโม พุทธายะ เมื่อท่องคาถาเสร็จแล้วก็ให้ตั้งจิตอธิษฐานขอพร ให้กล่าวชื่อและนามสกุล จากนั้นก็ให้กล่าวบนบานตามที่ปรารถนา (ธ.ธรรมรักษ์ และอมตะ เทพรักษา, 2565)

2. การแก้บน

2.1 ความเชื่อเกี่ยวกับการแก้บน พบว่า เมื่อได้สมหวังตามที่ได้บนบานไว้แล้วก็ต้องแก้บนเพื่อไม่ให้มีอะไรติดค้างต่อกัน การแก้บนเชื่อว่าทำให้เราทำตามคำพูดที่ได้ให้ไว้ หากเราไม่แก้บนก็จะติดเหมย

ทำให้เราเจ็บไข้ได้ป่วย โดยไม่ทราบสาเหตุได้ การแก้บนช่วยให้เราสบายใจขึ้น เหมือนเราได้ตามสัญญา คำพูดที่ได้พูดเอาไว้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ คณาวา ใบเขียว ศึกษาเรื่อง บนบานอย่างไร ให้อธิษฐาน ขอพร สมดังปรารถนา กล่าวว่า ความเชื่อเกี่ยวกับการแก้บน หมายถึง การขอ หรือปรารถนาสิ่งใดแล้วได้รับผลสำเร็จตามที่ปรารถนาแล้วทำการบูชาด้วยเครื่องเซ่นไหว้ตามที่ได้กล่าวไว้ หากไม่แก้บนตามที่ให้ไว้อาจทำให้เกิดสิ่งไม่ดีกับผูบบานได้ (คณาวา ใบเขียว, 2565)

2.2 วัตถุประสงค์ของการแก้บน เพื่อให้เราทำตามคำบนบานที่ได้ให้ไว้ เมื่อเราสมหวังดังที่ปรารถนา วัตถุประสงค์ก็เพื่อให้เกิดความสบายใจว่าได้ทำตามคำพูดที่ได้ให้ไว้ เช่น การถวายของ การปฏิบัติพิธีกรรม หรือการกระทำบางอย่าง หากพรที่ขอได้รับการตอบสนอง จึงต้องทำการแก้บนเพื่อตอบแทนคำสัญญานั้น การแก้บนแล้วทำให้เราสบายใจ ว่าได้ทำตามสัญญาที่ให้ไว้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ narvist ศึกษาเรื่อง พวงมาลัยสายมู แก้บน เสริมดวง พร้อมวิธีแก้บนอย่างไรให้ปัง กล่าวว่า พวงมาลัยสำหรับสายมู หรือพวงมาลัยที่สามารถเลือกออกแบบดอกไม้ได้เองตามความต้องการ เรียกได้ว่าเป็นอีกหนึ่งไอเดี่ยพวงมาลัยดอกไม้สดที่กำลังมาแรง และได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในปัจจุบันนี้ เนื่องด้วยความต้องการในการบูชาพระ และเทพเทวดาของลูกค้าแต่ละคนที่มีความแตกต่างกันออกไป ส่งผลให้รูปแบบของพวงมาลัยที่จะถูกเลือกนำไปถวาย จึงจำเป็นที่จะต้องมีความแตกต่างกันตามไปด้วย เพื่อการแก้บน และเสริมดวงได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด (Narvist, 2567)

2.3 เครื่องแก้บน เครื่องแก้บนจะถวายให้ตามคำที่ได้บนไว้ว่าจะถวายอะไรให้ท่าน บางคนแก้บนด้วยการจุดประทัดถวาย การถวายเหล้าขาว ถวายผ้าขาวม้า หรือสิ่งของอื่นๆ ตามที่ได้กล่าวว่าในการบนบานเมื่อครั้งก่อน แต่ส่วนมากจะนิยมแก้บนด้วยการจุดประทัด เพื่อส่งให้ถึงตาพรานบุญด้วยเสียงดังกังวาน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ยุพารักษ์ ชนะบวรวัฒน์ ศึกษาเรื่อง การบนสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของชาวพุทธในสังคมไทย กล่าวว่า พิธีแก้บนกระทำโดยการจัดเครื่องเซ่นไหว้ตามที่ได้ตกลงบนบานไว้ เช่น บอกกล่าวว่าจะแก้บนด้วยเหล้า 1 ขวด ไก่ต้ม 1 ตัวหรือหัวหมู เป็นต้น และจะต้องเตรียมสิ่งของที่ใช้ประกอบกับการแก้บนอีก คือ ถาดใส่เสื้อผ้าขาวม้า ยกเว้นกางเกงห้ามนำมาโดยเด็ดขาด วางใส่ถาดจำนวน 4 ถาด พร้อมด้วยข้าวสุก หมากพลู เปลือกไม้จัดเป็นคู่ ๆ วางใส่ถาดเสื้อผ้านั้น (ยุพารักษ์ ชนะบวรวัฒน์, 2560)

2.4 พิธีกรรมในการแก้บน โดยการนำเครื่องบนบาน มีพวงมาลัย รูป 9 ดอก เทียน 1 เล่ม หมากพลู ยาสูบ 1 ชุด เหล้าขาว และผ้าขาวม้า รวมถึงของแก้บนที่ได้กล่าวว่าถวายให้แก่ตาพรานบุญ แล้วจึงจุดธูปเทียน แล้วก็กล่าวคำบูชา ตามด้วยคำถวายของแก้บนแก่ตาพรานบุญ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ยุพารักษ์ ชนะบวรวัฒน์ ศึกษาเรื่อง การบนสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของชาวพุทธในสังคมไทย ได้กล่าวถึงการแก้บน โดยแยกออกเป็นการถวายวัตถุสิ่งของ ไม่ว่าจะเป็นของกิน หรือของใช้ การแสดงทั้งที่จัดการแสดงเอง และที่จ้างการสร้างบุญหรือการทำความดีที่มักจะเห็นในรูปแบบของการให้ และการปฏิบัติ (ยุพารักษ์ ชนะบวรวัฒน์, 2560)

3. ผลลัพธ์ด้านสังคม เศรษฐกิจ คุณภาพชีวิต ของชุมชนวัดยางใหญ่ ตำบลท่าช้าง อำเภอนครหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช

3.1 ด้านสังคม ทำให้เราได้เข้าร่วมสังคมในวัด มีการทำบุญตามประเพณีด้วย นอกเหนือจากการมาบนบานขอพรแล้ว ได้ทำบุญตามประเพณี ประชาชนจะมารวมตัวกันที่วัดจำนวนมาก ยิ่งในช่วงเทศกาลแล้วจะมีคนมาก ได้มานั่งพูดคุยกัน มาเล่าถึงความสำเร็จผลที่ได้รับจากตาพรานบุญ การบนบานศาลกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของการสืบทอดประเพณีและความเชื่อที่สืบทอดต่อ ๆ กันมาในท้องถิ่น โดยเฉพาะในภาคใต้ การบนบานต่อ "ตาพรานบุญ" ช่วยส่งเสริมให้คนรุ่นหลังรู้จักและรักษาวัฒนธรรมนี้ต่อไป ทำให้ประเพณีและความเชื่อของท้องถิ่นไม่สูญหายไป ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สิทธิพงษ์ บุญทอง ศึกษาเรื่อง วัดเจดีย์ไฉ่: พื้นที่ของการนิยามความหมาย จากการศึกษา พบว่า การตีความเกี่ยวกับวัดเจดีย์ไฉ่มีความหลากหลาย เนื่องจากวัดแห่งนี้เป็นที่พึ่งทางจิตใจ สำหรับผู้คนจำนวนมาก ผู้ศรัทธาต่างเดินทางมาที่วัดเพื่อ ขอพรให้พ้นจากเคราะห์กรรม ขจัดสิ่งอัปมงคล และโรคภัยไข้เจ็บ ออกจากชีวิต นอกจากนี้ วัดยังเป็นที่อยู่อย่างกว้างขวางในฐานะสถานที่สำหรับ

ขอโชคลาภ ขอเลขเด็ด เสี่ยงโชค และบนบานศาลกล่าว รวมถึง ขอให้สิ่งของที่สูญหายกลับคืนมา หลายคนเชื่อว่าการมาสักการะที่สถานที่ศักดิ์สิทธิ์แห่งนี้สามารถช่วยส่งเสริม ความเจริญรุ่งเรืองและความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ความสำคัญของวัดเจดีย์ไฉ้เกิดจากผู้คนเดินทางมาขอพรและบนบานศาลกล่าว จนทำให้วัดแห่งนี้กลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยม ไม่เพียงแต่เป็นศูนย์กลางของ ความศรัทธาทางศาสนา เท่านั้น แต่ยังเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและเชิงสัญลักษณ์ ที่ซึ่งผู้มาเยือนสามารถ ชื่นชมความยิ่งใหญ่ของเครื่องบูชาต่าง ๆ ที่ถูกนำมาถวายเพื่อเป็นการแก้บนหลังจากคำอธิษฐานสัมฤทธิ์ผล (สิทธิพงษ์ บุญทอง, 2561)

3.2 ด้านเศรษฐกิจ การที่มีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ คือ ตาพรานบุญ ทำให้ผู้คนหลั่งไหลเข้ามากราบไหว้ขอพร ทำให้เศรษฐกิจภายในชุมชน และพื้นที่ใกล้เคียงดีขึ้น ชาวบ้านได้ขายของ ได้ขายสินค้ารอบ ๆ วัดก็มีการตั้งขายของบูชา ชาวบ้านก็นำผลผลิตทางการเกษตรเข้ามาจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยวรอบ ๆ มีการสร้างที่พักสำหรับนักท่องเที่ยว ผู้ที่มานบนบานแล้วทำให้รู้สึกสบายทำมาหากินได้คล่องตัวขึ้น ซึ่งพบว่าสอดคล้องกับการศึกษาของสิทธิพงษ์ บุญทอง ศึกษาเรื่อง วัดเจดีย์ไฉ้: พื้นที่ของการนิยามความหมาย จากการศึกษาพบว่า ผู้ที่เข้าเที่ยวชมรูปปั้นไฉ้ตลอดจนสิ่งบูชาที่นำมาแก้บน เช่น รูปปั้นไก่ชน กองปะทัด จนกลายเป็นพื้นที่ของการทำมาหากินของชาวบ้านในพื้นที่วัดและยังคงความเป็นพื้นที่ของการปฏิบัติศาสนกิจของพระสงฆ์ในวัด อีกทั้งยังทำให้วัดได้รับปัจจัยในการปฏิสังขรณ์สืบต่อพระพุทธศาสนา (สิทธิพงษ์ บุญทอง, 2561)

3.3 ด้านคุณภาพชีวิต จากการบนบานตาพรานบุญ ทำให้ได้รับความสมหวัง ทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น มีความสบายใจ ทำอะไรก็คล่อง ราบรื่น มีสุขภาพแข็งแรง แคล้วคลาดปลอดภัยการบนบานศาลกล่าวผูกพันกับการทำความดี เช่น การทำบุญ การปฏิบัติศีล หรือการเลิกนิสัยที่ไม่ดี การที่บุคคลมีความมุ่งมั่นในการทำสิ่งเหล่านี้ หลังจากได้รับพรแล้ว สามารถช่วยพัฒนาตนเองให้มีคุณธรรมและปฏิบัติตามหลักศีลธรรม จริยธรรม ซึ่งจะช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตในแง่ของการมีจิตใจที่บริสุทธิ์และประพฤติปฏิบัติที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษา ความเชื่อและพิธีกรรมของคนในท้องถิ่นเกี่ยวกับศาลเจ้าพระอรหันต์จิ้งหะทนายแก้ว ตำบลท่าซิ่น อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช พิธีการดูดวง กังจะดูดวงจากวันเดือนปีเกิด เชื่อว่าการดูดวงเป็นการดูเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต การถือศีลกินผักเป็นความเชื่อที่เกี่ยวกับการทำบุญละเว้นการทานเนื้อสัตว์เพื่อสร้างบุญบารมีให้กับตนเองทั้งยังเป็นการฝึกจิตใจให้บริสุทธิ์ ดำรงอยู่บนความมีสติ

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 9 ปัจจัยที่นำไปสู่ความเชื่อและการปฏิบัติในการแก้บน

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ พบว่า ความเชื่อในตาพรานบุญ วัดยางใหญ่ เป็นภูมิปัญญาที่หยั่งรากลึก และส่งผลบวกต่อทั้งเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิตของชาวนครศรีธรรมราช ดังนั้น วัดควรเร่งพัฒนาระบบการจัดการพื้นที่และสื่อสารขั้นตอนพิธีกรรมให้เป็นระเบียบปลอดภัย ขณะที่ชุมชนและหน่วยงานภาครัฐควรผนึกกำลังส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ผ่านแคมเปญเชิงรุก พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และจัดกิจกรรมทางศาสนา เพื่อดึงดูดกลุ่มเป้าหมายใหม่ ซึ่งจะช่วยสร้างรายได้และสืบทอดวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน โดยในอนาคตควรมีการวิจัยเจาะลึกด้านปัจจัยแห่งความศรัทธาและการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กมลพรรณ บุญสุทธิ. (2552). นามานุกรมชนบทประเพณีไทย หมวดประเพณีราษฎร์ เล่ม 3 (คติความเชื่อ). นนทบุรี: โรงพิมพ์บริษัทโกลด์สมิธแคปปิตอล จำกัด.
- ขวัญทิwa ผิวผาด และคณะ. (2555). ความเชื่อ การบนบานและการใช้ของแก้บนผู้ที่มาแก้บนศาลเจ้าแม่มนมสาว เกาะนมสาว ตำบลสามร้อยยอด อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. ใน รายงานการวิจัย สาขาวิชาการตลาด. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- คณะ บิเชียว. (2565). บนบานอย่างไร ให้อธิษฐาน ขอพร สมดังปรารถนา. เรียกใช้เมื่อ 28 กันยายน 2565 จาก <https://shorturl.asia/68nxS>
- ถ้วน ลี เสง และบุญยิ่ง ไร่สุขสิริ. (2543). ความเป็นมาของวัดจีนและศาลเจ้าจีนในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: ศาสนาเพื่อการพัฒนา.
- ธ.ธรรมรักษ์ และอมตะ เทพรักษา. (2565). สุดยอดเคล็ดศักดิ์สิทธิ์ ขอพรเป็น ได้ทุกอย่าง. เรียกใช้เมื่อ 22 ธันวาคม 2568 จาก <https://shorturl.asia/CaMoK>
- ปรีนทร์ นาคสิงห์. (2560). ถอดรหัส “บนบาน” ความเชื่อร่วมสมัยของวัยรุ่นไทย. เรียกใช้เมื่อ 15 ธันวาคม 2568 จาก <https://shorturl.asia/2eJyM>
- พระครูสิริรัตนานุวัตร. (2558). อิทธิพลการบนบานบวงสรวงในสังคมไทย. วารสารวัฒนธรรมศาสตร์, 29(16), 19-29.
- ยุพารักษ์ ชนะบรรพจน์. (2560). การบนสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของชาวพุทธในสังคมไทย. ใน วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สิทธิพงษ์ บุญทอง. (2561). วัดเจดีย์ไฉ่: พื้นที่ของการนิยามความหมาย. ใน วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตสาขา พัฒนามนุษย์และสังคม. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- Narvist. (2567). พวงมาลัยสายมู แก้บน เสริมดวง พร้อมวิธีแก้บนอย่างไรให้ปัง. Retrieved ธันวาคม 22, 2568, from <https://shorturl.asia/YOuCD>